

Aan
Top-25 Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Datum
23 april 2023 april 20206
april 2020

Auteur
UHB:
FJZ:
KETEN:

memo

2020-1343 Wet hardheidsaanpassing Awir

1. Wetsvoorstel/regeling

1.1. Beschrijving voorstel/regeling

De Wet hardheidsaanpassing [AWIR-Awir](#) voorziet in een:

1. Uitbreiding hardheidsclausule

De [AWIR Artikel 21a Awir](#) bevat een algemene hardheidsclausule voor de Awir, de daarop berustende bepalingen en de inkomensafhankelijke regelingen (Wet op de huurtoeslag, Wet op de zorgtoeslag, Wet kinderopvang, Wet op Kindgebonden budget). Dit wetsvoorstel ~~bepaald~~ [bepaalt](#) dat bij ministeriële regeling voor groepen van gevallen tegemoet kan worden komen aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van specifiek genoemde bepalingen mochten voordoen.

De [algemene hardheidsclausule](#) ziet in principe op toekomstige gevallen. De uitbreiding maakt het mogelijk dat de Minister van Financiën zonodig in overeenstemming met de ministers die het aangaat, kan bepalen dat een beleidsbesluit op grond van de algemene hardheidsclausule kan leiden tot herziening in het voordeel van de belanghebbende van onherroepelijk geworden beschikkingen tot vijf jaren na de laatste dag van het berekeningsjaar van de tegemoetkoming waarop de betreffende beschikking betrekking heeft.¹

2. Invoering hardheidsregeling

Ook regelt dit wetsvoorstel dat in de Awir een wettelijke basis wordt opgenomen die het mogelijk maakt in gevallen waarin toepassing van de Awir en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag heeft geleid tot bepaalde onbillijkheden van overwegende aard een tegemoetkoming toe te kennen. Deze regeling is gebaseerd op ~~de in~~ het Eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen "Omzien in verwondering". Het gaat daarbij om onbillijkheden die voortkomen uit de eerbiediging van beperkingen die voortvloeien uit het wettelijke systeem en uit dwingende eisen van de rechtsorde. Deze onbillijkheden moeten zoals gezegd zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van belanghebbenden te laten. Het gaat om gevallen waarin de vijfjaarstermijn voor herziening in het voordeel van de

Met opmerkingen Deze ziet op de uitbreiding van de hardheidsclausule voor de toekomst.

Met opmerkingen Bedoeld wordt hier toch de huidige regeling?

Met opmerkingen Kunnen we nu al iets opnemen over de uitvoeringsgevolgen of moeten we de ministeriële regeling afwachten?

Met opmerkingen Ik mis het verschil tussen de nieuwe hardheidsclausule (of de uitbreiding zoals je wilt), en de al bestaande hardheidsclausule. Wat is het verschil of wat voegt de nieuwe regeling toe?

☐ zie geel gemarkeerde tekst; gaat om onherroepelijk vaststaande beschikkingen (niet voor toekomstige gevallen. De huidige hardheid geldt voor toekomstige gevallen.

heeft opmaak toegepast: Markeren

Met opmerkingen graag bijdrage voor u-toets:

Met opmerkingen Deze hardheidsregeling is in feite hetzelfde als d herstel/compensatieregeling, maar dan voor meer dan 5 jaar terug.

Met opmerkingen Ik vind dit een moeilijk leesbare zin. Wat staat er nu eigenlijk?

☐ Dit is juridisch taalgebruik.

¹ Artikel 21a Awir juncto artikel 5a Uitvoeringsregeling Awir.

belanghebbende van een onherroepelijk geworden beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) omtrent kinderopvangtoeslag is verstreken.

3. Invoering vangnetbepaling (artikel 49 lid 9)

Ouders die van mening zijn met herziening of reparatie (regeling inzake compensatie CAF 11 en aanverwante zaken) niet of onvoldoende geholpen te zijn en menen in een bijzondere, schrijnende situatie te zitten, kunnen dit, gemotiveerd, bij Belastingdienst/Toeslagen melden. In het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld in de Awir een wettelijke basis op te nemen die het mogelijk maakt om voor deze gevallen een vangnetbepaling (geregeld in een amvb) op te stellen.

1.2. Getoetst voorstel

Versie en/of datum van de getoetste wettekst/regeling.

Indien ~~er~~ op later dan genoemde datum nog wijzigingen plaatsvinden op de getoetste tekst, moet worden gezien of herijking van deze uitvoeringstoets noodzakelijk is.

1.3. Beschrijving van de te beantwoorden vragen

Toelichtende tekst

2. Perspectief van de Belastingdienst

2.1. Interactie burgers/bedrijven

Hardheidsclausule:

In beginsel is dit geen wijziging van de bestaande hardheidsclausule, waardoor voor de huidige interactie geen gevolgen worden verwacht. Wanneer een specifieke groep wordt geïdentificeerd en opgenomen in de ministeriële regeling moet de impact opnieuw vastgesteld worden. Aandachtspunt daarbij is dat ook mensenburgers die buiten de geïdentificeerde doelgroep vallen, zullen proberen aanspraak te maken op de hardheidsclausule.

Invoering hardheidsregeling:

De hardheidsregeling ziet op casussen van 5 jaar terug en ouder. Burgers beschikken daardoor mogelijk niet (meer) over de juiste gegevens om een beroep te doen op deze regeling. Bij vragen Vragen van burgers over casussen van meer dan 5 jaar kunnen kan dit complex zijn voor de interactie omdat informatie niet meer beschikbaar is.

Invoering vangnetbepaling

Omdat de regeling teruggaat tot 2006 en omdat een groot aantal burgers niet te maken krijgen met compensatie voor of herstel van eerdere beschikkingen, zal een behoorlijk aantal burgers vermoedelijk een beroep doen op deze regeling. Dat aantal is op dit moment niet goed in te schatten.

2.1.1. Aard en omvang doelgroep

Hardheidsclausule:

In de regel gaat het bij een hardheidsclausule om een beperkt aantal belanghebbenden. De doelgroepen die in aanmerking komen voor de hardheidsclausule zijn op dit moment echter nog niet bekend. Daarom is niet goed in te schatten wat de aard en de omvang van deze doelgroep is. Wanneer een doelgroep wordt vastgesteld en opgenomen in de Ministeriële Regeling moet een uitvoeringstoets worden gedaan en de impact worden vastgesteld.

Met opmerkingen Deze is voor mensen die uiteindelijk geen herstel/compensatie hebben gekregen, maar van mening zijn er wel recht op te hebben.

Met opmerkingen : Wat wordt bedoeld met aanverwante zaken?

Met opmerkingen : Wat is dan het verschil tussen de huidige hhc en de nieuwe? Is de nieuwe ruimer?

Met opmerkingen Vragen waarover en aan wie?

zie aanvulling/wijziging

Met opmerkingen : Kleine toevoeging over de doelgroep: vragen aan

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

Invoering hardheidsregeling

Sinds 2006 hebben een zeer groot aantal burgers kinderopvangtoeslag genoten. Dit heeft ook geleid tot een groot aantal (hoge) terugvorderingen. De redenen voor deze terugvorderingen zijn divers van aard en leiden niet in alle gevallen tot een mogelijkheid van herstel. De omvang van de doelgroep is op zichzelf vermoedelijk al groot. Daarnaast zullen ook een groot aantal burgers zich melden die in deze periode ook met terugvorderingen geconfronteerd zijn, maar die desondanks niet binnen de doelgroep vallen.

Invoering vangnetbepaling

Redenen voor terugvorderingen zijn zeer uiteenlopend. Veel terugvorderingen zijn niet het gevolg van het harde systeem of de CAF-aanpak, maar kunnen desalniettemin tot aanzienlijke hoogte oplopen. Belanghebbenden die in het verleden zijn geconfronteerd met dit soort terugvorderingen doen mogelijk een beroep op deze maatregel, ondanks dat zij er geen gebruik van kunnen maken. Alle aanvragen zullen echter behandeld moeten worden.

Toelichtende tekst

2.1.2. Communicatie

Hardheidsclausule

Wanneer een (nieuwe) doelgroep voor de hardheidsclausule is vastgesteld, is het van belang dat hierover duidelijk gecommuniceerd wordt, zodat voor belanghebbende burgers duidelijk is of zij binnen de vastgestelde doelgroepen vallen. Toelichtende tekst

Invoering hardheidsregeling

Duidelijke communicatie is zeer belangrijk. Voor de belanghebbende burger moet duidelijk zijn wat nodig is om beroep te kunnen doen op de regeling, wat hij daarvoor nodig heeft en ook wat hij wel en niet van de Belastingdienst/Toeslagen kan verwachten.

Invoering vangnetbepaling

Het is van groot belang dat voor belanghebbende burger duidelijk is wat de regeling inhoudt, op welke grond hij hiervan gebruik kan maken en hoe de procedure precies gaat verlopen. Naar verwachting zullen al een behoorlijk aantal belanghebbende burgers ook met een afwijzing te maken krijgen. Procedurele gerechtigheid is dan zeer belangrijk, waarbij duidelijk en helder moet worden gecommuniceerd waarom een verzoek is afgewezen.

2.1.3. Dienstverlening

Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

			
Interactie burgers/bedrijven			

2.2. Maakbaarheid systemen

Hardheidsclausule

Op dit moment zijn geen aanpassingen in de systemen voorzien. Wanneer een doelgroep is vastgesteld (bijvoorbeeld bij ministeriële regeling), kan dit anders zijn. Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

Met opmerkingen : graag bijdrage voor u-toets:

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

Met opmerkingen : Het vangnet?

☐ klopt.

Met opmerkingen : graag bijdrage voor u-toets:

Met opmerkingen : Wat bedoel je hier mee te zeggen?

☐ goede vraag van Op zich is het niet erg als afwijzing volgt, als maar duidelijk is en goed wordt gecommuniceerd waarom een verzoek wordt afgewezen.

Invoering hardheidsregeling:

Het is niet de verwachting dat systemen aangepast moeten worden.

Invoering vangnetbepaling

Het is niet de verwachting dat systemen aangepast moeten worden.

2.2.1. Gegevens en AVG-aspecten

Teelichtende tekst Hardheidsclausule:

Op dit moment worden geen effecten verwacht op gegevens en AVG-aspecten.

Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld worden.

Invoering hardheidsregeling:

De regeling gaat terug tot 2006, terwijl de verder dan de archiefbewaartermijn op grond van de archiefwet 12 jaar bedraagt. Dat betekent dat de Belastingdienst niet in alle gevallen over de juiste of relevante informatie beschikt. Het is de vraag of de burger daar zelf nog wel over beschikt. Het risico bestaat dat besluiten gemaakt moeten worden op onvoldedige informatie.

Invoering vangnetbepaling

Het is niet de verwachting dat systemen aangepast moeten worden.

Gegevens zijn niet altijd aanwezig. Dat betekent dat een afweging gemaakt moet worden tussen de claim van de belanghebbende burger en de gegevens die nog wel beschikbaar zijn.

2.2.2. Massaal proces

Hardheidsclausule:

Op dit moment worden geen gevolgen verwacht voor het massaal proces.

Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld worden.

Invoering hardheidsregeling:

PM: ik verwacht dat dit Gezien de aard van deze regeling zal uitvoering plaatsvinden buiten het massale proces om zal gaan.

Invoering vangnetbepaling

PM: ik verwacht dat dit Gezien de aard van deze regeling zal uitvoering plaatsvinden buiten het massale proces om zal gaan.

2.2.3. IV-aspecten

Hardheidsclausule:

Op dit moment worden geen gevolgen verwacht voor IV-aspecten. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld.

Invoering hardheidsregeling:

PM

De uitvoeringsaspecten moeten nader worden getoetst bij de uitwerking van de regeling in lagere regelgeving.

Invoering vangnetbepaling

PM

Teelichtende tekst

Met opmerkingen [] : Dit moet iets uitgebreider. Is wel erg kort door de bocht. En klopt dit precies? Bovendien vraag ik me af of we de selectielijst moeten noemen, waarin we aangeven welke stukken en bestanden wij hoe lang bewaren en wanneer vernietigen

☐ wellicht nog wel goed om te checken of er op basis van de selectielijst info beschikbaar is voor controle.

Deze regeling wordt in een Ministeriële Regeling uitgewerkt. Is DGFZ nu mee bezig.

Met opmerkingen [] : En wat als we daar nog wel over beschikken? Dan hebben we ons niet gehouden aan de archiefwet en onze eigen selectielijst

Met opmerkingen [] : Dat lijkt me juist buiten het massale proces om te gaan.

☐ eens

Met opmerkingen [] : Idem

☐ eens

2.2.4. Bestuurlijke informatie

Toelichtende tekst

			
Maakbaarheid systemen			
Beslag portfolio:			

2.3. Handhaafbaarheid

2.3.1. Handhavingsstrategie

Hardheidsclausule:

Voor de handhaving zijn geen directe gevolgen. Dit zal beoordeeld moeten worden wanneer een doelgroep wordt vastgesteld per MR.

Invoering hardheidsregeling:

De hardheidsregeling heeft geen gevolgen voor de handhaafbaarheid.

Invoering vangnetbepaling

De invoering van de vangnetbepaling heeft geen gevolgen

Vangnetbepaling

Belastingdienst/Toeslagen zal verzoeken, die worden ontvangen van ouders die van mening zijn in een bijzondere, schrijnende situatie te zitten en dit gemotiveerd melden, voorleggen aan een commissie (van wijzen) die vervolgens aan de hand van de verzoeken beoordeelt of, en zo ja welke bijzondere schrijnende gevallen zich voordoen ondanks de uitvoering van herziening, reparatie en compensatie. Aan de hand van de beoordeling door deze commissie en het advies van de commissie daarover kan vervolgens bij algemene maatregel van bestuur (amvb) worden bepaald in welke bijzondere, schrijnende gevallen tot een (onverplichte) tegemoetkoming wordt overgegaan. Na opstelling van het kader/regeling kan deze worden bekendgemaakt, waarna aan de daarvoor in aanmerking komende ouders die dat nog niet hebben gedaan opnieuw de gelegenheid kan worden geboden een beroep op de regeling te doen.

			
Handhaafbaarheid			

2.4. Fraudebestendigheid

Hardheidsclausule:

Er worden geen effecten verwacht voor de fraudebestendigheid. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld.

Invoering hardheidsregeling:

De hardheidsregeling gaat ver terug in de tijd. Dat betekent dat niet alle benodigde gegevens meer beschikbaar zijn bij de burger en/of de Belastingdienst. Dit betekent dat besluiten genomen moeten worden op basis van onvolledige informatie genomen moeten worden. Dat vergt een afweging tussen gegevens die nog wel beschikbaar zijn en datgeen datgene wat belanghebbende burger aangeeft wanneer hij een beroep doet op de regeling. Wanneer uitsluitend afgegaan wordt op bij de Belastingdienst beschikbare gegevens, bestaat het risico

Met opmerkingen : Wat wordt hiermee bedoeld?

Met opmerkingen : Wat als er geen motivering bij zit?

Met opmerkingen : Moeten deze werkzaamheden worden meegenomen in deze toets? Waar wordt deze commissie gepositioneerd? Onder herstel of regulier?

Met opmerkingen : Wel een hel lange zin

Met opmerkingen : Welk kader of welke regeling?

Met opmerkingen : Kunnen we stellen dat de uitvoeringsgevolgen pas kunnen worden ingeschat als het kader bekend is? Of weten we nu al dat het aantal laag genoeg is om te kunnen worden opgepakt met de bestaande capaciteit?

Met opmerkingen : Ik snap dit niet goed. Wat bedoelen we hier nu te zeggen?

dat de belanghebbendeburger tekort gedaan wordt. Wanneer (bij gebrek aan gegevens) teveel uitgegaan wordt van uitsluitend het verhaal van de belanghebbendeburger, bestaat het risico op misbruik van de maatregel. Hier moet een balans in worden gevonden om deze regeling fraudebestendig te laten zijn. De fraudebestendigheid hangt mede af in hoeverre Belastingdienst/Toeslagen soepelheid moet betrachten.

Invoering vangnetbepaling

PM-De fraudebestendigheid is afhankelijk van uitwerking in de AmvB.

Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

			
Fraudebestendigheid			

2.5. Complexiteitsgevolgen

Hardheidsclausule:

Op dit moment past de hardheidclausule in het bestaande proces. Daardoor worden geen complexiteitsgevolgen verwacht. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld.

Invoering hardheidsregeling:

Er zal een afweging gemaakt moeten worden tussen de claims van belanghebbendenburgers die een beroep doen op de regeling en de gegevens die nog beschikbaar zijn. Naar mate verder teruggegaan wordt in de tijd, zijn zal minder gegevens beschikbaar zijn, wat ~~Dat maakt de uitvoering van de regeling~~ zeer complex maakt.

Invoering vangnetbepaling

PM

Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

			
Complexiteitsgevolgen			

2.6. Risico procesverstoringen

Risico procesverstoringen:	groot / gemiddeld / klein
----------------------------	--

Hardheidsclausule:

Op dit moment past de hardheidclausule in het bestaande proces. Daardoor worden op dit moment geen procesverstoringen verwacht. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld. Toelichtende tekst (graag hierboven vet maken wat van toepassing is):

Invoering hardheidsregeling:

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen is veel personele capaciteit nodig die niet elders ingezet kan worden. Dit kan verstrend zijn voor het reguliere proces van Toeslagen.

Invoering vangnetbepaling

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen is veel personele capaciteit nodig die niet elders ingezet kan worden. Dit kan verstrend zijn voor het reguliere proces van Toeslagen.

2.7. Uitvoeringskosten en personele gevolgen

[illegible]

reken uren om naar fte met 1415 uren per jaar

uren	fte
	0,00

1415 volgt uit de handleiding overheidsstarieven 2020 (HOT)

HOT rekent 7,2u / werkdag (=36/5)

[illegible]

Toelichting: dubbelklikken om te wijzigen, indien extra regels nodig zijn in tabel, verzoek aan uitvoeringstoets@minfin.nl

2.7.1. Voorziene dekking uitvoeringskosten

Toelichting: geef aan hoe de in de tabel opgenomen uitvoeringskosten worden gedekt, bv. "de uitvoeringskosten worden gedekt op artikel 1, art. 9 of art. 10" bij fiscale wetgeving met aanvullende uitgaven of bv. "de uitvoeringskosten worden gedekt door ministerie x". Het gaat er hierbij om dat inzichtelijk wordt gemaakt wat de extra financieringsbehoefte is; wanneer dekking –deels- wordt voorzien uit reeds beschikbare capaciteit en budgettaire middelen, dient hier in de financieringsbehoefte rekening mee te worden gehouden. In dat geval, bv. bij jaaraanpassingen, kan worden volstaan met "de uitvoeringskosten worden opgevangen binnen de bestaande middelen".

2.8. Overige aspecten (juridisch en specials)

Toelichtende tekst

2.9. Invoeringsmoment

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst. Dit is op...

Invoering mogelijk per:	dd - mm - 20jj
-------------------------	----------------

2.10. Eindoordeel

Eindoordeel:	...
--------------	-----

3. Implementatie en vervolg

Toelichtende tekst (bv. welke keten(s) is/zijn verantwoordelijk voor implementatie)

4. Samenvatting

Toelichtende tekst (maak bij het eindoordeel van de impact hieronder vet wat van toepassing is)

Impact:	ingrijpend / middelgroot / beperkt
---------	------------------------------------